

vt dicit Gregorius qd homo intelligit cum angelis viuit cū arboribus: et sic de alijs.

Utrum paradisus in quo fuit adam possit esse locus corporalis.

Ad secundum sic pcedit. Vides qd paradisus de quo fit hic metio locus corporalis esse nō possit. Homo enī ab alijs aialibus in re corporali nō distinguit. cū gbus vitā et sensum cōicat: s; i re spūali. s. intellectu. cū g ab alijs animalibus in paradiso dicat distingui: q; alia aialia ibi posita nō fuerūt: videt qd paradisus sit locus tñ spūalis. ¶ S. nullus locus terrenus est vsq; ad lunare globū ptinges cū circa lunā sit ignis maxie actiuus: et exnei corpis cōsumpti uis: s; in lra dī qd ptingit paradisus vsq; ad lunare globū. ¶ g videt qd nō sit locus terrenus: s; spūalis. ¶ S. pbi et ysto-riographi inueniunt de diuersis terre locis scripsisse. de hoc aut loco nullus vnq; scripsit. g videt pabile qd nō sit loc⁹ corporalis. ¶ S. Da. dicit qd fons vñ dicunt egredi flumina paradisi est ipse oceanus: s; oceanus circuit totā terrā et nō aliquē locū determinatū. g videt qd nullus locus determinatus in terra sit paradisus. ¶ S. quattuor flumina q scriptura cōmemorat de paradiso egredi ex diuersis fontibus emanāt. Cū g scriptura in vno fonte qui in paradiso est dicat horū fluminū eē originē videt qd nō possit itelligi de fonte et fluminib⁹ corporalib⁹: nec alia q de paradiso dñr ¶ S. lignum vite est sapia vt dī puer. 3. Cū igit sapia non sit qd corporale: videt qd nec hec nec alia que de paradiso dicunt corporali accipiēda sint. ¶ S. id qd debet homini damnato nō puenit pprie nature istitute: s; agricultura data est in penā hōi dānato He. 3. In sudore vult⁹ tui etc. g videt qd nō nisi mystice dictū sit hōiem in paradiso positū vt operaretur illum. ¶ S. vbi nullus inuasor timeatur nō est necessaria custodia: s; nullus paradisu inuadere poterat. ergo non potest pprie itelligi homines in paradiso positū ad custodiendum illum.

S; contra est qd in littera derminat et cōis ecclesie traditio tenet.

Respondeo dñm: qd Orige. posuit paradisu nō eē locū aliquē corporale: s; oīa q de paradiso dñr allegorice de paradiso spūali itēpretāda eē qd p errore reprobāt Epiphani⁹ cypri eps in qdā epla p Diero. trāslata. vñ simplr pcedēdū est paradisu locū quendā corporale eē in determinata pre terre sicut sitū tēperatissimū et amenū: vt hō nullis pturbatiōib⁹ ipeditus spūalibus delictis qete fruere. Dñc aut locū extimāt sub egnociali esse versus prem orientale eo qdā pbi locū illū temperatissimū asserunt ex quo ē loco Nilus vnus de quattuor fluminibus paradisi fluere videtur.

Ad primū g dñm: qd ē in virtute sensitiua hō alia aialia excedit: q; ē melioris tactus est: et magis vigent in eo inferiores sensus: vt p eos opatio itellectus melius cōpleri possit: et iō etiā vt quietius opationi intellectuali vacaret locū tranquillū seorsum ab alijs aialibus accepit: nō enī pabile est illuc alia aialia puenire potuisse ex seipsis nisi aut vtrute dīna ad tēp⁹ vt quādo adducta sunt aialia ad adas vt videret qd vocaret ea: vt legitur Gen. 1. nisi forte: h p iteriorē reuelationē factū exponatur: vel etiā opatiōe demonis: vt ps de serpēte. ¶ Ad 2^m dñm: qd nō pōt itelligi paradisu terrestris vsq; ad lunare globū se extendere fm situm: s; fm quādā similitudinē ppter tēperatiā et incorporationē que loco illi debebat: et habitatoribus ei⁹: a luna vō et supra neq; dñetas neq; cor⁹ est. ¶ Ad tertiu dñm: qd locus ille vt in lra dī est semotus ē a nostra habitatiōe aliqbus ipedimētis vt adiri nō possit vel motibus vel aquis vel etiā aeris intēperie in loco intermedio: et

iō ei⁹ noticia haberi nō potuit nisi p reuelationē scripture. ¶ Ad qrtū dñm: qd pñū pncipiū illoz fluminū: sicut et ceterarū aquarū est oceanus: s; pncipiū pñmū est fons ille qui in illa parte terre surgit. ¶ Ad qntū dñm: qd sicut ptingit in qbusdā fluminibus: vt fontes a gbus originē hñt sub terrā intrent postq; p aliqd spaciū fluxerūt: et iterū in alijs locis erūpant: ita etiā dicit Aug. 8. sup Gen. h in illis fluminibus cōtinget qd pñū pncipiū eoz ē fons paradisi q in ali quo loco nobis ignoto terrā subitrat: et deide in alijs locis aqua illa erūpit vbi vñ illoz fluminū eē pncipiū. ¶ Ad 6^m dñm: qd sic p Dierlm significat presens ecclesia: et celestis pñia: et tñ ad lram Dierlm ciuitas qdā fuit ita ēt qñs p lignū vite sapia significet nō remouet qñ lignū vite arbor qdā ad lram itelligatur. ¶ Ad septimū dñm: qd in statu in nocētie nō fuisset agricultura laboriosa: sicut ē in statu peccati: s; delectabilis ex consideratiōe dñe puidētie: et nālis vñtis. ¶ Ad octauū dñm: qd hō est positus in paradiso ad custodiendū ipm sibi nō ē aliquē inuasorez ne. s. per peccatū ipm amitteret. ¶ Vel dñs: qd hō nō sic itelligēdū est qñ hō debeat opari paradisu vel custodire: sed iō positus est in paradiso vt deus ibi operaretur hōiem et custodiret eū. sicut enim homo operatur terram vt faciat eaz fructifera: sic deus operaret hōiem vt iustus sit et custodit eū: q; sine eius adiutorio tutus eē nō pōt: vt dicit Aug. 8. super Gen. Anima cum angelis sine corpore fuisse creatā. Dec positio videt irrōnalis: q; eoz q sunt vnus spēs est ēt vñ modus originis. vñ si alie aie in corpe creant nō pōt rōnabilr sustineri q; anima pñi hominis extra corpus creata sit: qñs Aug. sine assertionē: hō dicat. 7. super Gen. deo aut natura ē quod facit. Ipse enī per naturā suā opotens est: etiaz ipse naturarū institutor et cōditor est. sicut enim ex operatione hominis forme artificiales proueniunt: ita etiam ab intellectu dei forme naturales profluxere. vñ id quod ab eo fit nature rationem habet. Si autē ibi aliter futura sunt etc. Dñius ratio est: q; cause inferiores impediri possunt vt nō omne contingat quod in eis futurum est: sed sciētia dei falli non potest: et ideo nō potest esse vt ipse sciat aliquid futurum quod futurum non sit. Vñ nec aque diluuij illuc perueniunt etc. Dec non tantum fuit propter loci altitudinē q; propter loci puritatem qui purgatione nō idigebat.

Distinctio.

XVIII.

In eodem quoq; paradiso mulierē formauit deus de subaviri: sic post plantatus paradisu hōiemq; in eo positū. et post vniuersa aialia ad eū ducra: suisq; nominib⁹ designata. subnectit scriptura. Immisit de⁹ soporē in adā. Cūq; obdormisset. tulit vnā de costis ei⁹ et formauit eā in mulierē. Hic attrēdēdū est quare nō creauit siml vñū et mulierē sic angelos: s; prius vñū: deide mulierē de viro: ideo. s. vt vnū esset humani generis pncipiū. quaten⁹ in hoc et superbia dyaboli confunderetur: et hōis humilitas dei similitudine sublimaretur. dyabolus quipē aliud a deo pncipiū esse cupierat. Ideo q; vt eius superbia reconderetur: hoc homo in munere accepit. quod dyabolus pernerse rape re voluit: sed obtinere nō potuit. et per hoc ima go dei in homine apparuit. ¶ Sicut de⁹ omnibus rebus existit pncipiū creationis: ita hō

mo etiā oībus hoībus pīcipī gñōis. Jō ē ex vno hoīe omnes esse voluit deus: vt dñ cogno scerēt se ab vno esse: oēs se quasi vnū amarent.

Quare de latere viri et non alia corporis parte formata sit.

Alī his de causis facta sit mulier de viro. non de qualibz parte corporis viri: sed de latere eius formata est: vt ostēderetur: qz in consortiū creabatur dilectionis ne forte si fuisset de capite viri facta: viro ad dominationē videretur preferēda. aut si de pedibus ad seruitutē subiiciēda. Quia g̃ viro nec domina nec ancilla parabat: s; socie: nec de capite nec de pedibus: s; de latere fuerat pducēda: vt iuxta se ponendam cognosceret quā de suo latere sumptam didicisset.

Quare dormienti et non vigili viro costa subtracta est.

Non sine cā quoq; dormiēti viro potius q̃ vigili detracta ē costa de qua mulier in adiutoriū generatiōis viro est formata: sed vt nullā sensisse in eo penam mōstraretur: et diuine simul potētie opus mirabile ostēderet: qua hoīs dormientis latus aperuit: nec eū tñ a quiete soporis excitauit. In quo ē ope sacm̃ ppi et ecclie figuratū ē. Quā nē mulier de latere viri dormiētis formata ē: ita ecclia ex sacris q̃ de latere ppi in cruce dormiētis pfluunt. s. sanguine et aqua: quibus redimimur a penis atq; abluimur a culpis.

Quare de illa costa sine additamento extrinseco facta fuerit p̃ di potētia sic. v. panes i se multiplicati sūt.

Sed et q̃ri vtrū de costa illa sine adiectiōe rei extrinsece facta sit mulier. Qd̃ q̃busdā nō placuit. Ceterū si ad pficiendū corp⁹ mulieris: dñ extrinsecū augmētū addidisset: mai⁹ illd̃ eēt q̃ ipsa costa. Jōq; potius de illo addito q̃ de ipsa costa mulier facta deberet dici: de quo plēs accipisset sube pres. Re stat g̃ vt de sola ipsi⁹ coste su ba sine oī extrinseco additamento p̃ diuaz potētia in semetipsa multiplicata mulieris corp⁹ factū dicat: eo sane miraculo quo postea de. v. panib⁹ Jesu celesti bñdī cōiectiōe multiplicatis. v. milia hoīū satiata sūt. Illud ē sciri oī q̃ cū angeloz mīsterio facta sit mulieris formatio: nō eis tñ tribuēda ē creatōis potētia. Angeli. n. nullā pnt̃ creare nām. g̃ nec formare costā i mulierē: nec carnis supplementū i locū coste. Nō q̃ nihil agāt vt aliqd̃ creēt: s; nō iō creatores sūt sic nec agricole segetū aut arborz. Solus dñ. i. trinitas ē creator. Facta ē g̃ femina a deo et si costa mīstrata sit p̃ angelos.

Atrū fm̃ supiores: an fm̃ inferiores cās ita illa facta sit mulier. i. an rō semialis id b̃erit ita fieret: an tantū vt illa fieri possit: sed vt sic fieret in deo tantū esset causa.

Sed q̃rit an rō q̃ de primis opibus pcreauit id b̃erit vt fm̃ ipsaz ex viri latere feminā fieri necē foret an b̃ tñ vt fieri possit. Ad qd̃ sciendū ē oīum rez cās in deo ab eterno eē. Et enīz hō sic fieret vel equus vel huiusmōi in dei potētia et dispōne ab eterno fuit. Et be dicitur primordiales cāe: qz istas alie nō pcedūt: s; iste alias q̃ sūt cāe causarū. Cūq; vnū sit diuina potētia: dispō siue voluntas: et iō vna oīū principalis causa: tamē ppter effectus diuersos pluraliter dicit Augu. causas primordiales oīum rerū: in deo esse: iducens similitudinē artificis: in cui⁹ dispōne est q̃lis futura sit archa. Ita et in dō vniuscuiusq; rei future cā pcessit. In creaturis nō q̃rūdā rez s; nō oīū cāe sunt: vt ait Aug. Quā iseruit dñ semiales rōnes reb⁹: fm̃ quas alia ex alijs pueniunt: vt de hoc semie tale granū. de hac arboze talis fruct⁹ et huiusmōi. Et be quoq; dñr primordiales cāe et si nō a deo pprie: qz habēt ante se cām eternā: q̃ pprie et vlr̃ prima est. Ille nō ad res aliq̃s dicunt prime: q̃. s. ex eis pueniūt. Jō etiā primordiales dñr: qz in prima rerū p̃dīōe reb⁹ a deo i site sunt: et sic creature mutabiles sunt ita et be cause mutari possunt. que autem in immutabili deo causa est mutari nō potest.

Distinctio carū rerū perutilis. s. q̃ qdā in deo et in creaturis: quedā in deo tñ sunt.

Ad nū igit̃ rerū cause in deo sunt: sed quarūdā cause et in deo sunt et in creaturis. Quarūdā nō cāe in deo tñ sūt. et illarū rerū cāe dñr abscondite in deo: qz ita est in diuina dispōne: vt hoc vel illud fiat: qd̃ n̄ ē i semiali creature rōe. Et illa qd̃ q̃ s; cāz semiale sūt. dñr nāl̃r fici. qz ita cursus nāe hoīb⁹ innotuit. Alia nō pter nāz: quoz cāe tñ sūt i dō. Hec at̃ dīc Aug. eē illa q̃ p̃ g̃raz fiēt: vel ad ea significāda n̄ nāl̃r: s; mirabil̃r sūt. Inter q̃ mulieris facturā d̃ costa viri pōit: ita dices vt mulierē ita fieri necē foret: n̄ i reb⁹ p̃dītū: s; i dño abscondit⁹ erat. Quis nāe cursus h̄z nāles leges: sup̃ hūc nālē cursū creator h̄z ap̃d se posse d̃ oīb⁹ facē aliud q̃ eoz nāl̃r rō h̄z: vt xga. s. arida repēte flore at fructū gignat. i. vt i iuētute steril̃ femina i senectute pariat. vt asina loq̃t et h̄. Bedit aut̃ natus vt ex his et hec fieri possent: nō vt in nālī motu haberēt. h̄z ergo in se de absconditis quozūdā factorū causas quas reb⁹ cōditis nō inseruit:

casq; implet non opere consueto prudentie quo nature subsistit ut sint: s; quo illas administrat ut voluerit: quas ut voluit cōdidit. Quia ergo que ad gratiā significandā nō naturali motu rerum: s; mirabiliter facta sunt: abscondite cāe in deo fuerit. Quorū vnū erat q; mulier facta est de latere viri dormientis. Nō habuit prima rex cōditio ut femina sic fieret: sed ut fieri posset: ne contra causas quas deus volūtarie instituit mutabiliter volūtarie aliquid facere puteretur.

De aia mulieris q; nō est ex aia viri ut qdā putauerit dicentes aias esse extraduce.

Quemadmodū mulieris corpus de viri corpore traductū fuit: ita putauerunt aliqui ipsius aiam de viri aia p'pagatā: et oēs aias p'pter primā de traduce esse sicut corpora. Alij autē putauerit simul oēs aias ab initio creatas. Catholica autē ecclia nec simul nec extraduce factas esse aias docet: sed in corporibus p' coitū seminatis atq; formatis infundi: et infundendo creari. Tūc in ecclesiasticis dogmatibus aias hominum nō eē ab initio inter ceteras intellectuales naturas: nec sūt creatas: sicut Origenes fingit: dicimus neq; cū corporibus per coitū seminari sicut luciferiani et cirilli et quidā latinorū p'sumptores affirmāt. Sed dicimus corpus tūc p' cōiugij copulaz seminari. Creationē vero aie solū creatorē nosse: eiusq; iudicio corp' coagulari in vulua: et compingi atq; formari: ac formato iaz corpore aiaz creari et infundi: ut viuat in vtero hō ex aia constans et corpore: et egrediat viuus ex vtero plenus in aia et corpore humana substantia. Hieronymus etiā anathematis vinculo illos cōdenat qui aias extraduce dicunt: iducens auctoritatē p'phete. Qui finxit sigillatim corda eorū. Dic satis iquit: inuit p'pheta q; nō aiam de aia facit d's s; sigillatim animas de nihilo creat.

Diuisio textus.

Questquam determinauit originē hoīs ex pte ipsius viri. hic determinat de origine mulieris. Et diuidit in duas ptes. In pma de origine ipsius fm corpus. In scda de origine ipsi fm aiam ibi. (Quēadmodū mulieris corpus rē.) P'ia in duas. In pma ostēdit modū pductiōis mulieris ex pte corporis. In scda ingrit pducti corporis p'm ibi. (Soleat etiā queri vtrū de costa illa rē.) Circa p'mū duo facit. P'io pponit modū originis. Scdo assignat ppositoz cās. Ubi p'mo ostēdit q're de viro formata sit mulier ibi. (Dic attēdēdū ē rē.) Scdo q're de tali pte ibi. (Luz autē his de causis.) Tercio q're de viro dormiente ibi. (Nō sine cā q's.) (Soleat et q'ri rē.) Dic ingrit p'ncipia pducti corporis. Et p'mo inquit p'm māle. Scdo p'm actiū ibi. (Illud ēt sciri opz.) Ubi p'mo ingrit vtrū corp' mulieris pductū fuerit per actionē angeli. Scdo

vtrū p actionē nāe ibi. (S; q'ritur an rō q's deus.) Et circa B duo facit. P'io p'mittit qdāz necia ad solonis manifestationē. Scdo q'ōnis solonē p'sequitur ibi. (Quum rerum rē.) (Quēadmodū mulieris corpus rē.) Dic ingrit modū originis mulieris ex pte aie: vbi excludit duas hereses et astruit veritatē catholicā: ut p se p' littera. Q6. I.

Ic ē duplex qd. Prima de pductiōe mulieris ex pte corporis. Scda de origine aie. Circa p'mū q'unt. 3. P'io vtrū corp' mulieris de costa viri facta fuerit. et q' d' B nō fuisse factū actiue p' rōnes semiales s; p'mordiales. q'ritur scdo de d'ia harū rōnū. Et q' ea q' p' rōnes semiales fiūt d'it i l'ia miraculose fieri. Tercio q'ri cuiusmodi opa debeāt dici miracula.

Utrū corp' mulieris debuerit fieri de costa viri. sic pcedit. Uf q' corpus mulieris de costa viri fieri nō debuit. diffictio. n. sexus cōis ē hōi et alijs aialib': s; in alijs aialib' mas et femina sūt p'ducta sunt: et neutz ab altero sumptū. q' v' q' nec femina hoīs de viro sumi debuit. Circa p'mā nō pōt trāsmutari de pua q'itate in magnā nisi vel p rarefactionē: s; ex vno pugillo aq' g'iant. r. aeris: vel p alteri' additionē. Uf d'ic Aug. io. sup. Hen. qd ē absurdū q' vllū eē corp' manēre nāe sue q'itate. i. sine additiōe qd vndiq; crescat nisi rarefcat: s; nō potuit eē vt p rarefactionēz vna costa in q'itate mulieris excreceret: q' iueniret corp' mulieris ēt ipso aere rari'. g. oportebit B p additionē exterioris fieri qd oportuit multo ampli' eē q' costā ipsaz. cū ergo vniq; d' denotian dū sit a maiori pte v' q' non debeat dici ex costa viri corp' mulieris formatū. Circa p'mū opib' d'inis nihil sit supflūū: q' costa illa de pfectiōe corporis ade fuerit: s; subtracto eo q' ad pfectiōē rei p'inet seq' diminutio. cū g' oīs diminutio i resurrectionē restauret: v' q' costa illa i corpore ade resurget. si g' de costa illa factū ē corp' eue v' q' eua nō resurget qd ē icōueniēs. nō g' de costa viri scā ē mulier. Circa p'mū corpe sensibili nō p' eē d'istio p'mi sine dolore: s; corp' ade p' nāe iustitute integritatē maxie sensibile fuit. g' cū nlls dolor i ipso p'cederet culpā: v' q' ex ei' costa mulier formata nō sit. Circa p'mū d'ic Aug. z. sup. Hen. i oib' opib' creatiōis nō: qd d's face re possit q'ri: s; qd rez nā patiā. cū g' nālis modus p'pagatiōis mulieris si sit de costa viri: s; ex femine: q' bis q' sūt ei' d' d' sp'ei debet v' n' modus originis: v' q' icōueniēter ex co-

Contra (Ista viri mulier facta ponatur. qd d'ic Boe. i li. de p'so. necē ē q' ipsectū a p'fecto sumat originē: s; mulier ē vir ipsect' siue occasionatus vt i. is. de aialib'. p'hs d'ic. g' agnū fuit vt d' corpe viri corp' mulieris sumeret. Circa p'mū p'm et finis i idē reducunt. v' idē ponim'. vniuersitatis finē et p'm'. s; mulier p' virū scā ē: q' in adiutorij viri scā legit Hen. z. ergo cōgruū fuit vt et vir mulieris eēt p'ncipiū: et sic idē qd p'us.

Respondeo d'm: q' apud catholicos dubiū eē nō d'z qn mulier d' costa viri formata fuerit: q' nīs iudei d' B mltā fabulē: nō. n. magl rōni resistit v' d'ine po' mulierē ex corpe viri sumi q' corpus viri ex limo terre formari cū vtrūq; a nāe vtute sepatū sit: modū tū q' id scā ē nō oēs sūt assignant. Quidā. n. vt magl et Hugo de scō v'ctore volūt ex costa viri sine alic' exterioris additiōe v' l'no ue mae creatōe corp' mulieris formatū fuisse. Doc at nō v' itelligibile. si. n. p' mltiplicatiōēz mae B scā dicāt o'z mlti plicatiōēz hāc aut fm q'itate tū attēdi aut fm eēntiā materie. Si p'mo mō sic: o'z vt eadē materia nūero q' fuit p'mo sub paruis dimēsiōib' postmodū maiores dimēsiōes recipiat. Doc aut idē ē qd rarefieri: vt ex. q. p'hyfi. p'z et ita sequeret corp' mulieris ex costa viri p' modū rarefactionis

esse formatū qđ expresse impossibile est. Si vero multiplicatio essentia materię attingat: cū nihil aliud sit multiplicari qđ aliqd fieri qđ p̄us nō erat: opz qđ aliqd materię sit sub forma corporis mulieris qđ p̄us sub forma coste non erat. Hoc autē alr eē nō pōt nisi vel per cōuersionē alteri⁹ corporis in corpus mulieris cuius mā sub forma eius remaneat: vel per p̄ aliquid materię sit de nouo creatū: ita opz qđ p additionē alicui⁹ materię vel de nouo create vel sub forma alterius corporis p̄existētis ex costa viri corpus mulieris formatū sit: et sic etiā panū multiplicatio itelligi pōt. verius tamē videt qđ p additionē m̄e p̄existētis h factū fuerit: cū omnia simul fuisse creata ad minus in materia sancti cōmuniter tradant.

Ad primū qđ dicit p̄ in .s. ethic. mas et femina in hoibus coniungunt: nō solū p̄ plis generationē sicut i alyis aialibus: s̄ ē ppter cōcōcationē operū in vita cōi vt sic sibi sufficiāt adinuicē p̄pria opera cōferētes. vñ apparet diuersa esse opera viri et mulieris: qz qđ in cōcōcōtione vite et regimie domus vir caput est mulieris. iō mas in hoibus magis h̄ rōnē p̄ncipij respectu feminis qđ in alyis aialibus. et ppter hoc magis decuit feminā hominis ex viro sumi qđ in alyis aialibus. Et p̄terea i littera assignantur due rōnes qđ p se patēt. Ad scōz dōz: qđ per additionē rei exterioris ex costa corpus mulieris factum est: nec tamē oīz ex illo adiecto corpus mulieris factū dicitur: et sit amplius in q̄ritate qđ illud adiectū nō venit in m̄az mulieris nisi mediante costa: sicut ēt menstrū materia embryonis d̄ q̄uis oporteat ēt ex cibis cōuersis corp⁹ embryonis maiore q̄ritate assumere: sicut ēt aqđ in sanguine xp̄i trāsserit mediante vino ēt sic ēt maior q̄ritas aqua vñmō v̄tute potentioris vini nā aqđ absorberi possit. Ad tertiu dōz: qđ aliqd dicit eē de p̄fectiōe alicuius dupliciter: vel qđ est necessariū ad esse idiuiniū: et sic costa illa nō erat de p̄fectiōe corporis ade: aut qđ est nēcūm ad cōseruationē sp̄s: sicut semen in .i. de aialibus d̄ esse sup̄flui⁹ respectu idiuiniū: quo tamē idiget ad sp̄s cōseruationē: et hoc modo costa fuit de p̄fectiōe corporis ade in q̄rtum adam erat p̄ncipiū humani generis. ex quo p̄z qđ costa illa resurgit in eua et nō in adā cū sit de p̄fectiōe corporis eue etiam q̄rtum ad esse idiuiniū: et ita magis ad ipsaz p̄tineat. Ad quartū dōm: qđ illud qđ ordinatū est ad confirmationē sp̄s cōi nō solū sine dolore: sed ēt cum delectatione rescindit: et ita nō opz qđ in separatione illius coste dolorem senserit. Vel dōz: vt magister dicit hoc diuina virtute et miraculo factū vt dolore vulneris non sentiret. Ad q̄ntū dicitur: qđ institutio rerū nālium potest cōsiderari dupliciter: vel q̄rtum ad modū fiendi: vel q̄rtum ad p̄prietates cōsequentes res institutas. Modus q̄dez fiendi nālis eē nō potuit: cū nō precesserint aliqua p̄ncipia naturalia quorum actiōes et p̄prietates sufficiēt ad effectus nāliter pducendos: et ideo oportuit per virtutē sup̄naturalē p̄ma p̄ncipia in naturis p̄stitui vt corpus hoīs formaret ex terra et corpus mulieris ex costa: et sic de alyis: s̄ p̄prietates cōsequētes naturas institutas nō debent miraculo attribui vt qđ aque miraculo super celos consistent.

Utrum deus conueniēter indiderit materię rationes seminales.

Secundū sic pcedit. Videt qđ icōuenienter dicatur rōnes seminales materię deus indidisse. qđ enim recipitur in mā sensibili est in ea p̄ eē nāe et nō p̄ esse itentiois: qz mā cognoscitiua nō est formari⁹ quas recipit: s̄ p̄ eas in eē specifico p̄ficiē: s̄ rō nō nominat formā s̄ eē nāe: s̄ p̄ modū itentiois. qđ v̄tutes rebus sensibilib⁹ indite rationes dici nō debēt. Et semē vt ex .z. p̄hy. habet p̄m acti

uū nōiat: potētia autē m̄e nō est actiua sed passiua: cū nihil agat nisi p̄m qđ est in actu. qđ rō seminalis m̄e attributa nō est. Et p̄ qđ est in aliquo nō pducitur ab eo nisi p̄ modum exitus. si qđ oīum rerū semina deus in nā p̄us posuit: videt qđ generatio rerū sit p̄ exitū vñius rei ab alia et sic redibit error Anaxagore qđ posuit qđlibet eē in quolibz: et nihil pure esse s̄ vel illud vt os vel caro: s̄ vñūqđqđ nōiari ex p̄do minate: qđ in p̄ p̄hy. improbat. Et p̄ ad gnōnē rerū nāliū nō tñ sunt necessarie virtutes actiue: s̄ etiā passiue. cū qđ in seminalibus rōnibus v̄tutes passiue nō icludant: videt qđ p̄ter rōnes seminales etiā alie rōnes rebus idite debeāt dici. Et p̄ in nā inferiori effectus nō pcedūt ex suis causis vt semp vel nēcū: s̄ vt frequēter. cū qđ in l̄ra describant rōnes seminales p̄m quas nēcū est aliqd fieri videt qđ ad minus in nā inferiori rōnes seminales posite nō sint.

Contra qđ vt dicit Grego. b̄ndictio dei d̄ bonorū eius collatio et eorū dē multiplicatio. cū qđ deus legat Hene. p̄ sua opa b̄ndixisse: vt qđ eis dederit virtutes qbus fieret eoz multiplicatio: h̄ autē ip̄ortat rō seminalis. qđ rōnes seminales a deo rebus indite sunt. Et p̄. Deut. 32. d̄. Dei p̄fecta sūt opa p̄fectū aut vñūqđqđ ē: vt i 4. methauroz. dicit quādo pōt alterū tale pducere quāle ip̄z est. qđ virtutes qbus h̄ fieri possit rebus attributē sūt: et he sunt rōnes seminales. qđ r̄.

Respondeo dōm: qđ emanatio creaturarū a deo ē sic exitus artificiatōz ab artifice. vñ sic ab arte artificis effluunt forme artificiales in mā: ita ēt ab ydeis in m̄te diuina existētibus fluūt oēs forme et virtutes nāles. S̄ qđ vt Dio. dicit in .z. ca. de di. no. ea que sūt creatōz abundāter p̄sunt causis forme recepte in materia nō adequāt virtutes vel artem icreatas a qua pcedūt. vñ apud artificē remanet ex arte sua virtus aliquid aliter operādi circa ipsa artificia quibus v̄tus artis alligata nō est. et similr in virtute diuina est vt aliqd rebus creatis addat vel mutet vel abstrahat. in duobus autē differt operatio dei ab operatiōe artificis. P̄mo ex parte materię: qz cum artifex materiā nō pducit: s̄ ex materia data operet potētiāz materię nō cōfert ad recipiēdū formas quas materię ididit nec iſerre in materiā potest. deus autē qui toti⁹ rei auctor est nō solū formas et virtutes naturales rebus p̄tuit: s̄ ēt potētiā recipiēdi illō qđ ip̄e in materia facere vult. Secōdo ex pte forme: qz forme qđ inducit artifex nō pducit sibi similes: qz lectus putrescēs nō pullulat in lectū: s̄ in plantā: vt ex .z. p̄hy. p̄z forme autē naturales sibi similes pducere possunt: et iō p̄prietatē seminis habēt et seminales dici possunt: forme autē rex s̄z qđ in arte diuina existūt p̄moz diales eē dicunt: eo qđ ip̄e sunt p̄ma p̄ncipia simplr rex pducendaz: potētia autē qđ rebus idita est ad suscipiēdū illō in se qđ volūtas dei disponit: rōnes obediētiales a quibus dā dicunt: s̄m quas inest materię vt fieri possit ex ea qđ d̄s vult. Ip̄e autē virtutes in materia posite p̄ quas naturales effect⁹ p̄sequunt rōnes seminales d̄r: s̄ qđ sint s̄z rē seminales rōnes a diuersis diuersimode assignatur. qđā enī dicūt qđ forma sp̄s nō recipit in materia nisi mediāte forma generis adeo qđ est alia forma nūero p̄ quā ignis est ignis et p̄ quā ignis ē corpus. illa ergo forma ḡnalis incompleta rō seminalis d̄. qz ppter talē formā inest materię qđā iclinatione ad recipiēdū formas específicas. Hoc autē nō v̄t eē verū: qz oīs forma qđ aduenit post aliqd eē subale: est forma accidentalis. Si enī post eē in genere sube cōstitutū aduenit. ergo ea recedēte adhuc remanet indiuiduū in genere substantie: qđ est cōtra rōnes forme substantiales: sicut dicit in scōdo de aia. Et p̄terea cum oīs forma det aliquod esse: et impossibile sit vñam rē habere duplex esse substantiale: oportet qđ p̄ prima forma substantialis adueniens materię det

sibi esse substantiale q̄ sc̄da supueniens det eē accidētale: et
iō nō est alia forma qua ignis est ignis: et qua est corpus: vt
Aūic. vult. Et si cōmē. dicat in sc̄do meta. genus nō esse ma-
teriā: s̄z formā mediam iter mām et ultimā formā. B nō d̄r
ad significandū ordinē formarū s̄m rē: s̄z s̄m rōnē: q̄z gen⁹
q̄uis significet totū: vt Aūic. dicit significat tamē vt idisti-
ctū: et ita p̄pinque se h̄z ad rōnē materie. ¶ Et preterea se-
quere q̄ res signata p̄ gen⁹ eēt pars sp̄i constituta p̄ formas
supadditā: et ita de sp̄e p̄dicari nō posset. Nec ēt b̄ conuenit
s̄m itentionē Augustini: q̄z ex v̄tute forme gnālis nō nēcio
segitur forma sp̄alis. vñ nō est talis v̄tus s̄m quā necesse sit
fieri sed s̄m quā fieri possunt. Iō alij dicunt q̄ cum oēs for-
me s̄m philosophū de potētia materie educant̄ ōz ip̄as for-
mas p̄existere in mā incōplete s̄m quādā quasi inchoatio-
nē: et q̄z nō sunt in eē suo p̄fecte nō h̄nt p̄fectā virtutē agēdi
sed incōpletā: et iō nō possunt p̄ se exire in act⁹ nisi sit agens
exteri⁹ q̄d excitet formā incōpletā ad agēdū: vt sic coopere-
tur agenti exteriori: aliter enim nō esset generatio mutatio
naturalis: s̄z violēta q̄z vt in. 3. ethic. d̄r violētū est cuius p̄n-
cipium est extra nil cōferēte vīm passio. has ḡ virtutes incō-
pletas in materia p̄existētes rōnes seminales dicūt: quia
sunt s̄m esse cōpletū in materia sicut v̄tus formatiua in se-
mine. Hoc aut̄. verū non videt̄: q̄z q̄uis forme educant̄ de
potētia mātē: illa tñ potētia materie nō est actiua s̄z passiua
tñ: sicut enim vt cōmē. dicit in. 8. phis. in motu locali op̄z
eē aliud mouēs et motū ita etiā in motu alteratiōis: et ponit
exēplū q̄ quādo corpus nāliter sanatur cor est sanās et alia
membra sanata: et iō sicut in corporibus simplicibus nō di-
cimus q̄ sint mota ex se s̄m locū: q̄z ignis nō pōt diuidi in
mouens et motū: ita etiā nō pōt esse alteratū ex se quasi ali-
qua potētia existēs in mā aliquo modo agat in ip̄as mām
in qua est educēdo eas in actus: s̄z vtrūq̄ cōtingit in anima-
tis: q̄z sunt mota s̄m locū ex se et etiā alterata p̄pter distin-
ctionē organoz vel partiū: quāz vna est mouens et alterās
et alia mota et alterata: et iō nō hoc modo potest accipi v̄tus
seminalis in alijs rebus sicut in habētibus aīam: nec tamē
segitur si in materia est potētia passiua tñ q̄ nō sit genera-
tio nālīs: q̄z mā coadiuuat ad gnōnem nō agendo sed inq̄-
tum est habilis ad recipiendū talē actionē. que etiā habili-
tas appetitus materie d̄r et ichoatio forme. Nō enim codē
modo oēs motus nāles dicunt̄ vt in sc̄do phy. et in p̄mo ce.
et mun. cōmē. dicit: s̄z qdā p̄pter p̄ncipiū actiū intus exis-
tēs vt motus localis grauiū et leuiū: et quidā p̄pter p̄ncipiū pas-
siuū quod est s̄m potētiā ab agente naturali natā in actū
educi: vt in generatiōe et alteratiōe simplicium corpoz. vñ
de et nā diuidit̄ in mām et formā. et iō p̄cedo q̄ in mā nulla
potētia actiua est: s̄z pure passiua et q̄ rōnes seminales dicūt̄
vt v̄tutes actiue cōplete in nā cūz p̄p̄is passiuis: vt calor
et frigus: et forma ignis: et virtus solis: et h̄z dicunt̄ semina-
les nō p̄pter eē imp̄fectū q̄d habeāt sic v̄tus formatiua in
semine: s̄z q̄z rerū idiuuidis p̄mo creatis h̄z v̄tutes collate
sunt per opera sex d̄ez vt ex eis quasi ex quibusdā semini-
bus p̄ducerent̄ et multiplicarent̄ res nāles.

Ad primū ḡ dōm: q̄ h̄z v̄tutes actiue in natura di-
cuntur rōnes nō q̄ sint in materia per
modū itentionis s̄z q̄ ab arte diuina p̄ducuntur: et manet
in eis ordo et directio intellectus diuini sicut in re artificia-
ta manet directio artificis in finem determinatū. ¶ Ad se-
cundū dōm: q̄ rōnes seminales dicunt̄ materie indite nō
q̄z sint intelligēde p̄existere in materia ante aduentum
forme complete quasi pertinetes ad essentia materię vel
ad rōnem eius s̄m q̄ est materia: s̄z per modum quo etiā
forme complete in materia esse dicunt̄. ¶ Ad tertiū dōm:
q̄ Anaxagoras ponebat in aere ex quo generabatur ignis
p̄existere quasdā partes ignis in actu latētes per quarū

exitum et congregationē ignis generari videbat̄. Hoc aut̄
nos nō ponimus sed q̄ in materia aeris p̄cessit aptitudo
ad formā ignis et in igne generāte virtus actiua per quāz b̄
aptitudo in actus reducitur: et b̄ nō est incōueniens. ¶ Ad
quartū dōm q̄ sub rationibus seminalibus comprehendū-
tur taz v̄tutes actiue q̄z etiam passiue que perfici possunt
per agentia nālīa sicut et in generatione animalis semē ex-
tento nomine dicitur nō solum sperma: s̄z etia menstrū.
¶ Ad q̄ntū dōm: q̄ cūcurrētibus omnibus causis nālībus
ex quibus oibus vna p̄fecta causa cōstat necesse est effectum
segi nisi aliqd impediāt. Et b̄ modo loquitur Aug.

¶ Utrū ea q̄ fiūt p̄ter rōnes seminales sint miracula. III.

Tertium sic p̄ceditur. Videt̄ q̄ ea
que p̄ter rōnes seminales
fiūt nō oīa miracula sint. In opus enī creatio-
nis virtus seminalis nature nō potest nec tamē
opus creatōis miraculosū d̄r: q̄z miracula sūt
ad manifestationē gr̄e vt in littera dicit̄ ad q̄d creatio non
est ordinata: s̄z magis ad institutionē nature. ḡ videt̄ q̄ non
sit rō miraculi in hoc q̄ p̄ter causas seminales aliquid fiat.
¶ P̄. creatio aīarū et iustificatio impioz cū frequēter fiat:
miraculosa nō est: q̄z miraculū est aliqd arduū et insolitū: vt
Aug. dicit. et tamē isti effectus p̄ter rōnes seminales p̄du-
cunt̄. ḡ idē q̄d p̄us. ¶ P̄. resurrectio mortuoz cū in spe
deliū sit miraculosa nō est: q̄z miraculū est p̄ter sp̄es admi-
rātis apparēs: vt Aug. dicit. et tamē resurrectio mortuoz p̄
nām fieri nō pōt. ḡ nō oīa q̄ p̄ter virtutē nature fiunt. mira-
cula dicunt̄. ¶ P̄. quedā quādoq̄ fiunt p̄ter rōnes semi-
nales que facultates nature nō excedunt: sicut q̄ aqua cō-
uertatur in vinum vt factum legitur Joā. sc̄do. Sed mira-
culum est supra facultatem nature apparēs: vt August. di-
cit. ergo videtur q̄ non omnia que p̄ter rationes semina-
les fiūt miracula sint. ¶ P̄. omnes virtutes actiue creatu-
ris collate rationes seminales dici possunt: sed angeli et ho-
mines dicunt̄ miracula facere. ḡ videt̄ q̄ nō oīa miracula
p̄ter rōnes seminales fiūt. ¶ P̄. mōstra in natura cōtin-
gunt et p̄ter itensionem nature agētis: nō tamē miracula
dicuntur. ergo nō in hoc consistit rō miraculi quod est p̄ter
rōnes seminales fieri.

Sed contra. Illa opa miraculosa dicimus q̄ in ad-
mirationē dīne v̄tutis iducunt: s̄z mu-
tare cursū solitū nāe nō est nisi illius virtutis que nāz in-
stituit. ḡ ea p̄p̄ie miracula dici debēt que p̄ter virtutes
actiuas in naturam cōtingunt.

Respondeo dōm: q̄ sic ex v̄bis p̄hi habet̄ in princi-
pio meta. admiratio ex duob⁹ causat̄
. s̄. ex hoc q̄ alicui⁹ effect⁹ cā occulta est. et ex eo q̄ aliqd in re
videt̄ p̄ q̄d alr eē deberet. vñ i b̄ q̄ ē dyametruz q̄drati nō
posse cōmēsurari lateri: admiratio cātur ex b̄: q̄z hui⁹ causa
ignorat̄: et ex b̄ q̄ ex p̄uitate linearū vñ q̄ vna alteri cōmē-
surari possit. p̄tingit ḡ aliqd esse admirabile simplr et aliqd
eē admirabile quo ad hūc admirabile hūc ē esse id cui⁹ cā
occulta ē sibi et cui videt̄ s̄m suā extimationē aliqd obuiā-
re: q̄re nō ita eē deberet q̄uis in re nihil sit repugnans nec
cā in se sit nimis occulta: et b̄ pōt dici mirū illi: admirabile
aut̄ i se ē id cui⁹ cā simplr occulta ē ita ēt q̄ in re ē aliq̄ v̄tus
s̄z rei v̄tatē p̄ quā alr debeat p̄tingere. h̄z at sunt q̄ imēdia-
te a v̄tute dīna cāntur q̄ est cā occultissima: alio mō q̄ se ha-
beat ordo cāruz nālīū sic q̄ cecus iterū videat et q̄ mortu⁹
resurgat et h̄z hec p̄p̄ie miracula dicunt̄ q̄ si in seip̄is et
simplr et mira. Nec autē q̄q̄ sunt supra nām q̄q̄ p̄ter na-
turam quādoq̄ cōtra naturā. Supra naturā dicitur eē mi-
raculum quando natura non potest in ipsam substantia fa-
cti: sicut diuisio maris rubri: suscitatio mortui et huiusmōi.
illa vero dicunt̄ p̄ter naturā fieri in quo quidem nā po-

est quod ad substantia facti: s; tamē pter opationē nature
fuit iussu dno q; hec dicant miracula ptingit ex tribus. pri-
mo ppter excessum et singularē quēdā modū sicut rane p-
ducte in egypto in tāta multitudine sic antea visum nō fue-
rat. Scdo ppter hoc q; hora determinata ptingunt ad in-
uocationē diuini nominis: sicut q; manus ieroboā extensa
ptra pphetaz arefacta fuit et ara eius diuisa. 3. Ro. 13. Ter-
tio q; aliqd vlr cōtingit sicut in veteri lege de aqua celori-
pie Nume. 5. q; post potū illius venter adultere dno mira-
culo putrescebat. Cōtra nāz aut dī fieri quādo in re est ali-
quid cōtrariū ei q; sit sic si graue sursum moueret et q; vgo
peperit vel aliqd huius ita q; miraculose sequat act? manē
te hūa nā que. s. est pncipium cōtrarij actus.

Ad primum dōm: q; creatio pprie loquēdo nō est
opus miraculosum: q; deficit vna cō-
ditio miraculi. q;uis enīz cām occultā habeat tamē nō est
in re. vñ aliter eē deberet imo esse rerū nālī quodā ordine
a pmo ente pducitur q;uis nō per necessitatez nāe. ¶ Ad
scdm dōm: q; nec etiam creatio animaz vel iustificatio im-
piorū pprie miracula debēt dici: q; q;uis sint pter ratiōes
seminales agentes ad perfectionē effectus: nō tamē est pre-
ter eas disponētes. dispositio enim corporis ad receptiōez
aie et preparatio volūtatis ad susceptiōez gratie est per vir-
tutem creature collatam. si tamē sine tali precedēte prepa-
ratione vel aia ifunderetur vel grā cōferretur et vtrūq; mi-
raculū dici posset: vt pz in formatiōe pmi hoīs et in puerfio-
ne pauli nec tamē segtur ex vi rōnis iducte: q; insolitum
q; in diffōne miraculi ponitur nō dicit raritatem facti: sed
excludit solitum cursuz nature. vñ si quottidie ceci illumi-
narent nīlominus miraculū eēt: q; pter cursuz nālez q;
nobis est cōsuetus cōtingeret. ¶ Ad tertiū dōz: q; resurre-
ctio miraculosa erit q;uis enī sit s; spēs gratie est tamē su-
pra spem nāe: et hec duplex spēs distinguit in glosa Ro. 4.
Qui cōtra spem in spem credidit et. ¶ Ad quartū dōz: q;
q;uis cōuersio aque in vinū nō fuerit supra facultatē natu-
re q; tam ad substantia facti tamē fuit supra facultates
q; tam ad modū faciēdi. nō enī pōt natura aquā in vase exi-
stentē subito in vinū cōuētere: s; p digōnem et maturatio-
nem vite. ¶ Ad qntū dōm: q; miracula nō faciūt hoies et
angeli quasi corp vltute effectus ille agatur: sed hoies impe-
trādo precibus: et angeli per ministeriū. ¶ Ad sextū dōm:
q; q;uis monstra ptingat in natura preter itentionē vtutis
formatiue que agit in semine: tñ reducunt in aliqs causis
nāles. ptingunt enī ex aliqua in diffōne māe sicut ex pnci-
pio pximo vel ex impressiōe alicuius signi celestis: sicut ex
pncipio remoto.

¶ Questio.

II.

¶ Inde queritur de formatiōe mu-
lieris ex pte aie.
et circa B querunt tria. Primo vtrūz aia rōna-
lis sit extraduce vel p creationē si nō extradu-
ce. Querit scdo vtrūz creetur a deo imediate
vel mediantibus angelis. Et tertio querit vtrūz aia sensi-
bilis et vegetabilis sit extraduce.

¶ Vtrūz aia humana traducat a parentibus.

I.

¶ B primum sic pceditur. Videt q; aia
humana etiam a parenti-
bus traducat. Dicit enim Gen. 4. 7. Oēs anime
que egressē sūt de femore Jacob et. S; nō egre-
ditur aliqd filij ex femore patris nisi per tradu-
ctiōez seminis. g videt q; h modo aia filij ex parentibus
veniat. ¶ S. omne id q; dat cōplēmtū operationi coope-
ratur operati. si g deus per hoc q; ifundit aiam adulteroz
operationez perficeret videt q; adulteris cooperetur. et h
videtur iconueniens: q; qui operatur iniquo nō est ab inig-
tate imunis. g videt q; aia rationalis nō ifundatur a deo:

s; traducatur a patre. ¶ S. filij a parētibus originale pec-
catū cōtrahunt: vt Apostolus docet Ro. 5. S; accidēs non
potest traduci nisi traducatur subm eius. g videt q; aia rō-
nalis que est subm culpe originalis a parentibus traducat
¶ S. in oi generatiōe vniuoca generās dat spēm suā gene-
rato: q; agens et finis generatiōis icidunt in idem spē: vt in
scdo phyfi. dī. s; cūz homo ex homine pcedit est generatio
vniuoca. cū g homo spēs habeat ex aia rōnali videt q; ani-
mā rōnalem ex parētibus recipiat. ¶ S. sicut dicit cōmē.
in scdo meta. impassibile est vt sint diuersi agētes quozum
vnius actio terminet ad subm forme et alterius ad formā:
q; ad subm forme actio agētis nō terminatur nisi fm q; re-
cipit formā: sequeret enī vt ipse dicit q; subm et forma eēt
duo distincta ex quibus nō fieret vnus si essent termini di-
uersarū actionū: s; corpus organicū est subm huius forme
que est aia rōnalis. cū g per actionē virtutis formatiue cor-
pus organizetur: videt q; eius actio se extendat ad ipsaz ra-
tionalē aiam: et sic anima rationalis traducitur. ¶ S. vt in
4. methauroz dicitur. pfectū vniūq; est quando sibi si-
mile potest pducere. cūz ergo aia rōnalis sit perfectior oi-
bus formis nālībus videtur q; cūz virtute aliarū formaz
educant similes forme in actuz: multo fortius aia rōnalis
h possit facere. ¶ S. deus die septima a condendis nouis
creaturis cessauit: s; nouū est qd nullo modo in preexisten-
tibus preexistit. ergo oportet aias singulorū hoīuz q; modo
generātur in operibus. vi. diez preexistisse. cū igitur in p-
pria nā nō pextiterint vt heretici dicūt videt oēs aias i aia
pmi hoīs extitisse. g videt q; ex eius aia oēs aie traducant
sicut ex eius carne oīs caro humana traducitur.

¶ S; contra est qd dicit philosophus in. 10. de aialib?
q; intellectus ab extrinseco est et in lib? de
pprietatibus elementoz dicit q; in nato fit spūs vite iussu
dei: et ita videtur q; nō traducatur a patre. Hoc ē auctori-
tate sacre scripture ostēditur: q; Bene. z. dicit. B nūc os de
ossibus meis et caro de carne mea: multoq; carius amātius
q; diceretur aia de anima mea si sic esset aia de aia: vt caro
de carne: et os de osse. ¶ S. Ysa. 4. z. dicitur ex persona do-
mini: oēm flatuz ego feci. i. aiam: et sic videtur aia nō extra-
duce: sed ex creatione esse. ¶ S. Eccle. vlti. dī. Donec spiri-
tus reuertatur ad deum qui dedit illū et sic videtur huma-
na aia a deo creata esse. Et hoc Aug. disputādo inducit. 10.
super Genes ad litteram.

¶ Respōdeo dōm: q; traductio duo importat. s. origi-
nē et decisiōe: nō enim ignis generatus
ab igne generāte traduci pprie dicitur. Similr nec lignuz
diuisum in partes dicitur q; eius vna pars ab alia traduca-
tur. vnde traductio pprie dicitur in generatiōe animatoz
que est per decisiōe seminis: et ideo non potest dici tradu-
ci ab aliquo illud qd ab eo originem non habet nec diuisio-
nem recipit. diuiditur aut aliquid dupliciter. s. per se vt cor-
pus: et per accidēs vt forma corporalis materie ipressa: ani-
ma vero rōnalis nec corpus est nec virtus corporalis qd ipsa
sua operatio ostēdit: que sine corpore est: et ideo traduci nō
potest per modum diuisionis et in hoc consistit ratio Arist.
16. de animalibus. vult enim q; quozum principiorum ope-
rationes sunt sine corpore illa principia non traducatur p
semen. Similiter etiam patet q; nullo alio modo originez
potest habere anima filij ex anima patris: aut enīz hoc eēt:
quia intellectus filij ab intellectu patris oziretur median-
te virtute generatiua et formatiua: aut imediate. Primū
autem est impossibile: quia effectus non potest esse imma-
terialior sua causa. vnde cūz virtus generatiua sit potentia
materialis non potest eius actio ad formam immaterialē
determinari. Secundum etiam esse non potest: quia cum
sit duplex agēs fm Auicē. vnum quod habet causalitates

respectu totius speciei sicut sol est causa generabilis et corruptibilis: aliud autem quod est causa respectu unius individui: sicut quod hic ignis est causa huius: neutro autem modo anima unius potest esse causa anime alterius. In causis enim que essentialiter habent ordinem ad totam speciem oportet quod causa et causatum non sint eiusdem ordinis nec eiusdem speciei: quod habet directe causalitatem suam supra essentialitatem speciei in quantum habet. Unde secundum hoc non omnes anime rationales essent eiusdem speciei. Similiter etiam non potest esse per alium modum quo aliquid in una specie est causa alterius in eadem specie: quod hoc non contingit nisi secundum hoc quod agens mouet materiam ad tale formam: anima autem rationalis non est quid ex materia ad minus preexistente et forma compositum nec est forma materialis que possit educi de potentia materie: sicut alie forme materiales: ut dictum est. Unde relinquitur quod principium originis ipsius anime rationalis sit aliquid principium separatum: et hoc quidem communiter conceditur et a theologis et a philosophis.

Ad primum secundum dominum: quod locutio illa est synecdocha. potest enim pars principalis. scilicet anima per toto hominem: et hic modus loquendi consuetus est in sacra scriptura et apud philosophos. Unde philosophus dicit. 9. ethicorum. quod totus homo dicitur intellectus per modum quo etiam tota ciuitas dicitur rector ciuitatis. Ad secundum dominum: quod operatio adulteri potest dupliciter considerari aut secundum esse mortale: et sic pro ut est deformis non cooperatur ad ipsam deum: sed prohibet. Aut secundum quod est in specie naturali: et sic est bonum quoddam. Unde non est inconueniens ut tali operationi in quantum bona est deus qui in omnibus operatur complementum apponat. Ad tertium dicendum: quod quibus per se originale sit in anima sicut in subiecto: tamen causatur in anima ex infectione seminis et est in eo. scilicet in semine quibus non sicut in subiecto nisi sit in causa: et ideo per translationem seminis et non aie per se originale traducitur. Ad quartum dominum: quod hoc quod agens agat sibi simile contingit dupliciter: aut quod forma secundum quam similitudo attribuitur per actionem de potentia in actum educitur: aut quod per actionem disponitur materia ut sit necessitas ad receptionem forme. et primus modus est quo ad omnes in formis accidentalibus. Secundus autem est etiam secundum Augustinum in omnibus formis substantialibus quod ipse vult omnes formas substantiales esse a principio separatas: secundum Aristotem et commensurabile forme substantiales materiales pertinent ad primum modum et anima rationalis ad secundum. et hic modus sufficit ad hoc quod agens agat sibi simile: quod non proprie forma generatur: sed compositum. Ad quintum dominum: quod ratio illa procedit de diuersis agentibus non ordinatis. scilicet quod unum non operatur in altero: sed in ipsa operatione nature operatur deus. Unde non est inconueniens quod actio eius pertingat ad aliquem terminum in quem non se extendit actio formate virtutis. sic enim ipse deus in natura operatur et organizationem corporis facit. Unde est quasi actio continua reducta in unum agens et que terminatur ad ultimam dispositionem subiecti et que terminatur ad formam quibus quantum ad primum cooperetur sibi natura et non quantum ad secundum. Ad sextum dominum: quod anima rationalis nec ex materia composita est nec est forma materialis quasi in materia impressa: et ideo non potest produci ab aliquo agente quod accidentalem causalitatem habeat ad ipsam ex parte materie que inducitur ad formam: sicut est in alijs formis materialibus: sed oportet quod producat a principio quod habet causalitatem essentialiter respectu entis eius: et hoc non potest esse unius speciei. Ad septimum dominum: quod anime que nunc creatur sunt eiusdem speciei cum anima ade que in operibus. videlicet dierum creata fuit: et ideo ut Augustinus dicit. 10. super Genesim. iam tunc animam fecerat quales: et nunc facit: et ideo non aliquid nouum creature genus nunc facit quod tunc in suis consummatis operibus non creauerit. scilicet quod quantum ad similitudinem speciei non pecciterint: etiam quodammodo in illis primis operibus secundum causales rationes: quod sicut ibidem subdit Augustinus. corporibus humanis quorum ex istis opibus propagatione continuata successione preteritis tales congruit animas

inferi quales nunc facit atque conferit.

Utrum anima rationalis sit adeo mediantibus angelis. II.

Secundus sic procedit. Vides quod anima rationalis procedit a deo mediantibus angelis. Primum per hoc quod habet in libro de causis: quod intelligitur per se influunt formas fixas stantes: sicut est anima: sed intelligitur angelos dicimus. Unde videtur quod a deo mediantibus angelis producat. Et per hoc causa finita non potest immediate procedere effectus finitus ut potest probari per demonstrationes philosophi in primo et secundo. Unde videtur quod corpus finitum non potest agere: sed deus est causa infinite virtutis. Unde anima sit quid finitum non potest immediate a deo produci. Et per hoc non minor est ordo in spiritualibus quam in corporalibus: sed videmus in corporalibus superiora inferiorum causas esse. Unde multo fortius in spiritualibus superiora inferiorum causas esse. Unde angelus sit altioris nature quam anima: videtur quod angelis anime producant. Et per hoc eadem est reditus in fine ultimum: et exitus a primo principio: sed anima rationalis in deum reducit per angelos: ut Dionysius dicit. Unde videtur quod etiam mediantibus angelis a deo procedat. Et per hoc cum omnis operatio sequatur naturam rei: ab illo res habet esse cuius virtute propriam operationem precipiat: sed per operationem anime rationalis est operatio intellectualis: cum habet operatio conueniat sibi ex virtute intellectualis ut in libro de causis dicitur. videtur quod ipsa secundum suum esse mediantibus angelis producat.

Sed contra est quod Bernardus. p. dicitur. quod inspirauit deus in faciem eius spiraculum vite: hoc autem est anima rationalis que homo viuunt. ergo videtur quod immediate a deo sit anima rationalis. Damascenus dicit omnes illos cum patre suo dyabolo maledictos qui angelos aliquid creasse dicunt: sed anima non potest educi ex nihilo per creationem: cum de potentia materie non educatur: ut dicitur. Et nec ex materia posita ut sic possit generabilis esse vel per se vel per accedens. ergo ut per mediantibus angelis producat non sit.

Responsio dominum: quod sic supra dictum est res sub quodam ordine a primo principio produci secundum philosophum opinati sunt. posuerunt enim a primo principio quod deus est eo quod est unum: et simplex non potuisse immediate plura produci eo quod idem naturam est facere idem: et ideo a primo immediate procedit intelligentia prima in quam incidit ex eo quod ab alio esse habet quodam pluritas potentie et actus: et ita ab hac intelligentia secundum hoc quod intelligit primum principium dicitur effluere secundum intelligentiam que est minoris actualitatis quam prima causa: cum causatum sit deficientius a sua causa efficiente: secundum autem quod intelligit se. prout est in actu fluit ab ea anima orbis que mouet: et secundum quod considerat se quantum ad id quod est in ipsa potentia fluit ab ea ipsa substantia orbis: et sic deinceps. Unde ad ultimam intelligentiam que mouet ultimum orbem quam dicitur intelligentia agentem: et ab hac dicitur Augustinus. effluere animas humanas et omnes alias formas substantiales in istis inferioribus: et materia generabilium et corruptibilium reducuntur: sicut in causis in subiectis orbibus et diuersas variationes que circa materiam accidunt reducuntur sicut in causis in motus celestes et omnes has causas medias: sicut et prima ponunt agentia essentialia que causant essentiam rei sine motu: non autem sunt causa fieri tamen per motum: sicut cause agentes naturales: et ideo omnibus intelligentiis attribuitur quedam modum creationis secundum quod eorum actio nihil presupponit ex parte rei que producat: sed tamen ex parte agentis cuius actio firmatur super actionem cause superioris: ut sic sola actio primi principii possit vere dici creatio que non firmatur in alterius actione: sed in ipsa firmant ceterae actiones. Nec autem positio debile habet fundamentum: sicut etiam commensurabile ostendit in. ii. meta. quod cum dicitur actio de deo: et de rebus naturalibus est quasi equo dicitur: quod in naturalibus agentibus actio sequitur ex necessitate forme. Unde secundum unitatem forme oportet esse unitatem in effectu: sed in diuinis actio sequitur intellectum: et ideo secundum quod diuersa ab uno prout intelligitur ita diuersi effectus ab uno immediate procedere possunt: et secundum hoc multitudinem a deo procedunt prout se intellexit ut ydeum plurius. i. ut participales diuersi

moda imitatione ipsa est positio veritatis fidei non sonat quod solus deus creator et enunciat in quo omnis idolatria tollitur cui periculum maximum fomentum de causa opinio subministrat. unde fides non potest poni aliquid esse causa alterius per deum nisi per viam motus et generationis: et ideo omnino eorum quod per generationem non incedit perit. et deus immediatam causam ponere ut sunt angeli: aie sube celorum: et materia elementorum: et prae ypostases in omnibus spiritibus: de causa est positio tollit honorem aiaz sanctarum quibus permittitur angelorum equitatem. Ad id. in consecutione ultimi finis quod non posset esse si causa essentialis aie angelus esset cum esse causae tempore dependeat a sua causa essentiali: sicut et Anselmus probat quod reparatio humani generis per angelum fieri non debuit ne dignitati aiaz derogaret. Sed quod est aliud incognitum quod ultima beatitudo aiaz non esset in divina fruitione: sed potius in fruitione angelorum: quod ultima perfectio ad quam res potest pervenire est hoc: ut coniungatur suo principio. Et id est per se positum ultimam felicitatem hominis esse in continuatione intellectus per se ad intelligentiam agentem: sicut talis continuatio sit inuita sed quod scilicet: sive per hanc vitam secundum alios.

Ad primum quod dicitur in hac materia auctoritates libri de causis recipiende non sunt: quia ille qui librum illud composuit habet erroris auctor fuisse iuvenit nisi quis velit extorere expostione: quod est per se non positum. Ad 2um dicitur: quod illa ratio si vim habeat concludit quod nihil a deo imediate causatur. quod est quod est per se ipsum finitum est nisi forte secundum aliquem modum subas separatas infinitas esse ponamus non simpliciter: sed secundum quod dicitur. versus inferi: ut in libro de causis dicitur: sed est secundum quod eius virtus non limitatur ad determinatos effectus in his que sunt operationi subditi quo est modus infinitatis habet aia rationalis tamen ex parte intellectus agentis quo est omnia facere: quod ex parte intellectus quo est omnia fieri: et cuius est forma vlem recipere in qua sunt per se infinita singularia: quod est et evidens argumentum immutabilitatis ipsius aie et quod ex ducere non sit: quia omnis forma materialis finita est. ut in 8. philosophorum probatur. Et id est ad rationem illam dicitur quod est si deus sit infinitus simpliciter: effectus tamen eius dupliciter limitatur per principia ex ordine sapientie eius que cuilibet rei certos terminos prefigit. 2° ex parte recipientis: quod influentia agentis recipit patiens per modum virtutis sue: et non per modum virtutis ipsius agentis. Ad 3um dicitur quod est in corporalibus non ponimus superius esse causam inferioris nisi per modum mouentis et generantis: et hoc in subiectis spiritualibus non ponimus: quia per generationem et motum in eis non producit: sed tamen sicut. superiora corpora mouent inferiora ad generationem: ita superiores subiecta spirituales mouent inferiores ad propriam operationem secundum quod Dionysius dicit inferiores angelos a superioribus illuminari: et homines ab angelis. Ad 4um dicitur quod quilibet res tendit in finem ultimum per propriam operationem. et id est secundum quod per illuminationem superiorum inferiores illuminantur ad proprias operationes dicitur per eos in deum reduci. Non enim inconueniens ut una creatura ponatur causa motus vel operationis alterius. sed non est si ratio de exitu res a primo principio: quod res non erit a suo principio per hoc quod aliquid operetur: sed solum per hoc quod aliquid a principio recipiat. Ad quantum dicitur: quod si intelligatur aia participare operationem intellectualem ab intelligentia habet modus quod potest intelligendi in se aie per virtutes intelligentie hereticus est et reedit in deum errorem: quod potest intelligendi sequitur naturam aie: si autem intelligatur hoc modus quod anima iunetur in sua operatione per illuminationem angelorum: ex hoc non potest concludi quod anima secundum suam naturam ab angelis creata sit non enim a quocumque inuatur res vel mouetur ad opus ab eo esse habet.

Utrum anima sensibilis sit extraduce. III.

Tertius sic procedit. unde quod est anima sensibilis non sit extraduce. Nulla enim suba simplex perfecta in esse que sit sensibilis aliquid educitur in esse nisi per creationem: sed anima sensibilis est sensibilis. ergo etc. Probatio medie.

illud quod est tamen forma: et non habet aliquid non potest esse motor. unde in octauo philosophorum philosophus vult quod forma ignis non sit motor in motu eius naturali: non enim potest habere perfectam et absolutam actionem que debetur motori qui non habet esse perfectum: sed anima sensibilis est motor in aiali. ergo est sensibilis habens esse perfectum et quod sit simplex per se per se.

Preterea commentator dicit in tertio de aia quod non potest esse aliqua virtus cognoscitiva ex comixtione elementorum sed ea que producit per actionem nature in inferioribus elementis producit per actionem qualitatum actiuarum et passiuarum elementorum comixtorum: eo quod nulla virtus actiua est in istis inferioribus nisi per qualitates elementares ut comen. dicit in undecimo metaphysice. cum ergo anima sensibilis sit virtus cognoscitiva: videtur quod non per operationem nature traduci possit: sed per creationem in esse producat. Preterea. omnis operatio nature inferioris reducitur in virtutem celestem: sicut in virtute primi alterantis: sed per virtutem celi anima sensibilis educi non potest cum corpus celeste inanimatum sit: et nihil agat ultra suam speciem: quod effectus non potest esse potior causa agente. ergo unde quod non per operationem nature sed per creationem in esse educatur. Preterea eorum quod sunt idem secundum substantiam non potest unum creari quin alterum creetur: sed in homine anima sensibilis: et anima rationalis sunt idem per essentiam. ergo unde quod cum anima rationalis non traducatur: sed creetur: quod similiter nec anima sensibilis: sed secundum animam sensibilem non differt homo a bruto. ergo videtur quod etiam in bruti anima sensibilis sit per creationem. Preterea quanto aliquid est nobilius tanto nobilioris causam habet vel salutem non minus nobile: sed anima sensibilis nobilior est animalibus perfectis quod in generatis ex putrefactione. ergo cum in generatis ex putrefactione non possit poni anima sensibilis ex aliquo principio naturali produci: cum non generetur ex sibi similibus: ita oportet quod a principio supernaturali animam sortiantur: videtur quod multo fortius hoc necessarius sit in animalibus perfectis.

Sed contra quod dicitur Gen. i. Producant aque reptile anime viuente: sed aque non producant nisi illud quod virtute nature producit. ergo videtur quod per virtutem feminalem rebus collatam anime sensibiles producantur. Preterea philosophus dicit in 16. de animalibus quod intellectus solum ab extrinseco est. ergo videtur quod anima sensibilis non sit ab extrinseco.

Respondeo dicendum: quod circa hanc questionem diuerse inueniuntur opiniones et philosophorum: et est magistro. Quidam enim philosophi ut Plato: Anaxagoras et Themistius posuerunt omnes animas a principio separato esse: quod quidem principium Plato ydea posuit: Anaxagoras. Intelligentiam agentem. Et theologi hanc viam tenentes ipsum deum. Ratio autem que predictos philosophos mouit ut opinemur. narrat septimo et undecimo metaphysice est sumpta ex animalibus putrefactis: quod est obuiendo tacta est. Et similiter ex his quod in naturalibus nihil inuenitur agens nisi forma accidentalis: ut calor et frigus quorum actio non potest anima produci: cum nihil agat ultra suam speciem. Sed tamen aduertendum est quod nullus philosophus inter animas sensibiles et alias formas subales distinguit quantum ad originem: quia predicti philosophi omnes formas subales esse a principio separato posuerunt: ita animam sensibilem quod formam lapidis vel ignis. Alii vero ut Aristoteles. et comen. eius qui ponit formas alias materiales ex primo materia educi virtute agentium naturalium: ponit et animam sensibilem et vegetabile extraduce esse eo quod esse formas naturales non est ipsarum absolute: sed ipsorum compositorum: non enim per se possunt subsistere: et ideo ipsi formas per se loquendo non accipiunt esse: sed subiectis compositis: unde formas per se loquendo neque sit neque generatur: sed compositum: et quod est quod generatur: generatur ex sibi simili. ideo opus quod generans

vel inducens ad formā sit cōpositū ex mā et forma: et non forma tñ vñ suba separata: et hoc sustinet Arist. i 7° metaphice: et p eandē rōnē ostendit in. i 7. de aialib⁹ aiam vegetabile et sensibile nō ab extrinseco eē ostēdēs eas eē formas mālēs: ex hoc q opatiōes exercēt mediāte corpe: qd enī hz eē absolutū a mā: hz ē opatiōe a mā absolutam. Et iō vult q oia pncipia vñ virtutes quaz opatiōes nō exercēt sine corpe nō sint ab extrinseco: s3 ab agēte corpali: et q intell⁹ solus sit ab extrinseco: qz ei⁹ opatio ē sine corpe: et ē eius eē absolutū ē. vnde sibi debet factio nō tñ p accidēs: s3 et per se vt eē incipiat: et opz tūc q h sit z^m modū sibi competētē: et a pncipio separato. Alij vñ pbi attēderunt ad ipas formas ac si eis per se fieri deberet: et iō poluerunt oēs formas esse a pncipio formali sepato. S3 positio Arist. multo rōnabilior ē: qz nīhil incipit vel fit vñ gñatur: nisi fm modū quo eē hz. Et iō concedimus aiam sensibile et vegetabile extrahere eē. Modus autē traductionis talis ē. cū. n. oē agēs vniucum et pxiū i ducat spēm suam in patiēte: et cibus fm q ē patiēs: et alteratū in nutrimentum corporis cedat: qz nutrit fm q ē pō caro: vt in pō de gñatiōe: et in scō de aia dicitur: opz q in fine spēm et virtutē nutrimenti recipiat. an g vltimā assimilatiōem qñ efficiat actu ps determinata: vt caro vel os ē in ea virt⁹ spēm indeterminate ad B vel illud: qz dēterminatio ad B vñ illud ē fm pxiā virtutē determinate partis: et iō cū semē sit residuū vltimi cibi propinquissimi ad vltimā cōuersionē: ē in ea potētia totū: et nō actu aliq ps: ante vñ q resoluat p actū virtutis gñatiue separāt a reliquo sui gñis ē in eo pō illa indistincta: sicut forma totū nī ē in parte nisi in pō: qñ aut separat efficiat actu hīs talem potētiā vñ formā: sicut ē videm⁹ in aialib⁹ anulosis in q bus fm pbi: vna ē aia in actu et plures in pō: vñ qñ diuidūtur efficiat quolibz pars aīata hīs aiam distinctas. In hoc tñ differūt: qz pp parūā dīam organoz in illis aialibus ps ē fere toti pñlis: et iō in parte remanet aia pfecta: sicut erat in toto: semē autē decisum nōdū ē actu sile toti s3 in pō pñquar: et iō non remanet post diuisionē aia in actū: s3 in pō pp qd dī vñ decio de aia q semē in pō viuūt: et non actu. De cāt pō non ē passua in semine maris: sicut dicim⁹ ligna: et lapides eē i pō dom⁹. Sic. n. ē pō i mēstruo mulieris: s3 ē pō actiua: sicut dicim⁹ formā domus in mēte artificis eē pō domus vñ arti pparat eā pñus in. i 7. de aialibus: et hāc pōm Auiicē. et omē. in septimo metaphice vocāt virtutē formatiua que qdē virt⁹ quātū ad modū opandi media ē inter intellēm et alias vires aie. Aliē tñ vires vtunt⁹ in suis opationib⁹ determinatis organis. In intellectus aut nullo. h at vñ aliquo corpali in sua opatione quod nōdū hz determinatā spēm: subm aut et organū h⁹ virtutis ē spūs vitalis inclusus in semine. vñ ad continēdū hō spūm semen ē spumofum: et hec ē cā albedinis ei⁹. Dūc aut spūi coniūgitur virtus formatiua magis p modū motoris qz p modū forme. et si forma eius aliquo mō sit. vnde dicit pmetator in septio metaphice: q includit in semine virt⁹ illa quodāmodo sicut vñūf motores orbibus. Illi at corpali spūi coniūgitur triplex calor. s. calor elemētariū qui ē sicut instrūm resoluēs et consumēs: et hui⁹ opans: et calor aie qui ē viuificās: et calor celi cuius virtutē mouet ad spēs determinatā: et virtute hui⁹ triplicis caloris virtus formatiua conuertit mām a muliere preparatā in subaz mēbroz per modū quo ē transmutatio corporis in augmētō. vt. i 5. de aialibus dicitur. et s3 q proce dicitur in pfectione organoz fm h aia icipit magis ac magis actu esse in semine que prius erat in pō. ita q cōceptū p picipat opa vite nutritiue: et tūc dī viuere vita plātē et sic deinceps donec perueiat ad cōpletā similitudinē gñantē.

Ad primum g dicēdū: q aia sēssibilis nullo mō ē h aliqd: qz nec hz aliquā pte sui p que diuidetur: nec hz eē subsistens et absolutā cū nullo eius operatio sit nisi mediante corpore: nec hoc ipm qd ē mouere motu progressiuo facit sine organo corporali: ē enī duplex virt⁹ motiua: vna imparans: et altera iparata. Imparans est virtus appetitiua sensitua cui⁹ actus constat q nō est sine orgāo corpore: virtus at motiua imparata: et exequēs motū ē vis quedā musculis et lacertis affixa quorū motu totū corpus mouetur: et sic p3 q in motu aialis hec operatio que ē mouere non ē aie sensitue s3 sed mediāte organo corpali: vnde non segtur q eē absolutū beat. Ad scōz dicēdū: q ex actione qlitatu ele mētariū segtur aliquid duplr. vno mō ex ipis scōz se ficut sapor et odor: durū et molle. et alia que determinātū i qrtō merbauroz: et sic nec aia sēssibilis nec aliq forma subalis ex actionibus earū sequitur: qz sequeretur qz forme substantiales ex necessitate mām inducerentur. vt em pedocles dixit: alio at modo sequitur aliquid ex eis: sicut ex instrumētis: vt dicit pñus in scō de anima q ignis i motu augmētū: est sicut instrumētū regulatū: sed pncipaliter agens et regulās ē virtus aie dirigens indeterminate quātitate: et sicut dico q ex actionib⁹ qlitatum actiuarū segtur aia sēssibilis: et alie forme subales s3 q in eis vt instrumētis manet virtus aie vñ alteri⁹ substantialis forme: et ipius celi: et ideo non opz cū non agāt i virtute sua tñ: q ex actionibus earū nīhil segtur vñtra earū spēm: qz ex motu instrumētū sequitur effectūs s3 rōnē pncipalis agētis. Ad tertiū dicēdū: q supposito fm fidē nostrā q celū sit corpus inaiatū nihilominus tñ ponim⁹ q motus ei⁹ sit ab aliqua suba spūali: sicut a motore: et cū motus sit actus motoris et mobilis opz q in motu nō tñ relinqtur virtus corpalis ex pte mobilis: sed etiā virtus quedā spūalis ex pte motoris: et qz motor est viuēs nobilissima vita: ideo non est inconueniens si motus celestis in quantum est in eo intensio et virtus motoris per modū quo virtus agentis pncipalis est in instrumētō ē cā vite mālīs qlis est p aiam sēssibile et vegetabilem. Ad 4^m dōz. q qñus hō et equus in hoc conueniūt q ē sēssibile: nō tñ opz q aia sēssibilis sit vñius rōnis in homine et equo: quia homo et equus nō sūt vñū aial in spē. vnde i hoīe aia sēssibilis ē multo nobilior qz in alijs animalibus quātū ad pncipales actus: vt p3 in actibus interiorz sensuum: et in operatiōe tactus qui ē pncipalis sēsus in omni enī toto potestatio pō inferior superiori coniuncta perfectior inuenitur: vt potestas prepositi multo excellentior est in rege: aia at sēssibilis in hoīe per eēntiam iūgitur aie rōnali: et ideo totū ē per creationem: sed tam modus traductionis seminis est filis in hoīe et alijs animalibus: qz in semine hoīs est et virtus formatiua sicut i alijs aialibus: sed qz actio illius virtutis ē mālīs: vt dēcū est: non potest actio eius pertingere ad eēntiā imālēs: sed tñ per actionē huius virtutis pñio consequitur concept⁹ vitā nutritiua: et postea vitā sensitua. Sed quia vt Aui. dicit in hoc pcessu sunt plurime gñationes et corruptiōnes sicut q semen conuertit⁹ in sanguine: et sic deinceps quādo venit ad secūdā pfectionē: pñia pfectio nō manet eadem numero: sed acquiritur simul cum acquisitione scōe: et sic p3 q in infusione aie rōnalis simul consequitur in vna eēntia aie aiam sensituiam et vegetatiuā: et pñiores pfectiōes non manent eedē numero. Ad gntū dōm: q in aialibus generatis ex putrefactione virtus celi: vt cōmēn. dicit in septimo metaphice supplet locum virtutis formatiue in semine. hō enim aialia ppter sui imperfectiōem non requirūt tot ad sui generationes

sicut aialia pfectiora in gbus opz qd cū virtute celesti ad
fit in semine vtus aie a pre deriuata. ē enī virt⁹ celestis in
oib⁹ corpibus inferioribus sicut vtus motoris in moto:
vt inducat vnūquodq; in spēm fm mae dispōnez: & hec
vtutes celestes in elemētis recepte vocātur a pbo in. i. 7.
de aialib⁹ vtutes aie gbus oīa elemēta plena dicit eo qd
b⁹ vtutes sūt sufficētes ad aiatōem mae si prīgāt ad ali
quā cōplexionis eq̄litate. ¶ Aut si de pedibus ad ser
uitutem subyiciendam.

Expositio textus

Non videtur hē vēr p h q dicitur
Sen. 3. Sub viri pote
state eris. Et dicēdum qd b in penā mulieris
inobediētis inductū ē. Vel dōz qd non ē sub
ptate viri p modū seruitutis sed p modū gu
bernatiōis. (Jōq; potius de illo rē.) Nec cōclusio nō se
quitur: cū rō in obiectionibus deā est. (Eo sane miracu
lo.) Nec similitudo ē ad pbādum eius ppositū non valet
r q; Aug. eo mō multiplicatiōem illā factā dicit sup Jo.
sicut ex paucis granis crescunt multe segetes qd quidem
per attractionem humoris a terra certus ē fieri. Angelo
rum ministerio facta sit rē. Qd quidē ministerium eē po
tuit in separatiōe coste & in congregatione mae ex cuius
conditiōe corpus mulieris formatum ē. Tamē pp effe
ctus diuersos rē. Et h ē fm qd dicūtur plures ydee f3 ol
uerfos respect⁹ ad creaturas: vt supra i pzo libro de m ē.
¶ De pzo boīs statu aī pētū. s. q̄lis fuerit fm
corpus & fm aiam.

Distin. XIX.

Solēt qri plura de primo boīs sta
tu aī pētū. s. qualis fuerit homo
priusq; peccaret & in corpore & in
aia mortalis: an immortalis: passibi
lis: an impassibilis. De termino infe
rioris vite: & de trāsitu ad supiorē: de mō pro
pagatiōis filiorū: & alia multa que nō inutiliter
sciūtur: l3 aliqui curiositate q̄ranf. Et priusquā
ad animi q̄litate pētētia psequamur: de q̄lita
te ei⁹ fm corp⁹ & mō ppagationis filiorū & pro
alijs qbusdā inspiciam⁹. ¶ Prim⁹ igī hō f3 nāz
corpis terreni & immortalis fuit quodā mō fm
aliqd: qd potuit nō mori: & mortalis quodam
mō: qd potuit mori. In illo nāq; pzo statu ha
buit posse mori & posse nō mori: & hec fuit pri
ma bñiani corpis immortalitas. s. posse nō mori.
In scdo xō statu p⁹ pētū habuit posse mori:
& nō posse nō mori: qd in hoc statu moriēdi est
necessitas. In tertio statu hēbit posse nō mori
& nō posse mori: qd ad illū statū p̄tinet morien
di impossibilitas: qd ex grā erit: nō ex nā. In pri
mo statu fuit corp⁹ boīs aiale. i. egēs alimōi
is ciboz. An & hō scūs dī eē in aiam viuētez:
nō sp̄iale. i. in aiam corp⁹ sensificatē: qd ad huc
erat aiale: nō sp̄iale. Qd egebat cibis vt p aiaz
viueret. Scūs ē igī in aiam viuētē. i. vitā corpi
dantē: tñ p sustētamenta ciboz. & tñc erat cor
p⁹ mortale & immortale: qd poterat mori & po
terat nō mori. Post pētū xō factū ē mortuū:
sicut dicit apls. Corpus pp peccatū mortuum

ē. i. necessitatē moriendi in se h3. In resurrecti
one vero erit spirituale. s. agile & cibis nō egēs
& immortale: non sicut in statu pzo tñ fuit. s. qd
possit nō mori: s3 ē qd nō poterit mori. An Au
gu. sup Gene. apls ait. Corp⁹ quidā mortuū
est pp. p. & c. ¶ Pri⁹ de limo terre formatum est
corp⁹ aiale nō sp̄iale: cū quali resurgem⁹. & re
nonabimur a vetustate: nō in corp⁹ aiale qua
le fuit: sed in meli⁹. i. sp̄iale: cū hoc mortale in
duet immortalitātē: in quā mutādus erat Adaz
nisi mortem corpis aialis peccādo meruisset.
¶ Non enī ait apls. Corp⁹ mortale ē ppter pec
catū: sed mortuū. ¶ Illud enī ante pētū morta
le & immortale erat: qd poterat mori & non mo
ri. Aliud ē aī non posse mori. aliud posse non
mori. ideo factū ē per peccatū non mortale: qd
erat: sed mortuum qd non fieret nisi peccaret:
aiale enī non ē hoc corpus sicut primi homi
nis fuit: sed iam deterius est. h3 enī necessitates
moriendi. Ecce hic enidēter apit Aug. qd cor
pus boīs ante peccatū mortale & immortale
fuit: sed nō qualr fiet in resurrectione. De hoc
codē Beda super Genesim ait. Nō est credē
dum aī peccatū ita fuisse mortua corpa nostra
sicut mō. aī enī apostolus. Corpus ppter pec
catum mortuū ē: sed licet fuissent animalia nō
dū sp̄ialia nō tñ mortua: q. s. necesse eēt mori.

¶ Atq; immortalitas quā habuit ante peccatum
eēt in p̄ditiōe nāe: an ex grē beneficio.

Solēt hic queri cū primus hō morta
le & immortale corp⁹ habuerit: vtrū
ex p̄ditiōe nāe ipsius corpis habue
rit vtrūq;: an alter bñficiū eēt grē
. s. immortalitatis. i. posse non mori. Ad qd dici
pōt: qd alterum hēbat in nā corpis. i. posse mo
ri: alterū vero. s. posse non mori erat ei ex ligno
vite. s. ex dono gratie. Unde Aug. super gene
sim. Qd creatus ē homo immortalis: qd erat
ei de ligno vite: non de conditione nāe. ¶ Imor
talis erat conditione corpis anialis: immortalis
beneficio conditoris. ¶ Non enī immortale erat
qd omnino mori non posset. quod non erit nisi
vbi fuerit sp̄iale. Aperte dicit qd non ex nā: sed
ex ligno vite habebat posse nō mori. ¶ Propter
hoc aliqui dicunt qd nisi illo ligno vteretur: nō
semp viueret: quia peccaret. ¶ Peccaret enim
si illo ligno non vteretur: quia pceptum erat
ei vt comederet de omni ligno paradisi: nisi d
ligno scientie boni & mali. Sicut ergo pecca
uit comedēdo quod erat prohibitum: ita etiaz
peccaret si non comederet qd erat iustum.

¶ Si nō foret pceptū vt de illo ligno ederet: &